

مکانی شناخت هنر و فنِ موزه و موزه‌داری

نگارش

رضا حیدری ششمی

الهام میرکمالی

یسطرون

۱۶۱

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

تصاویر ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

شناسه افزوده

رده‌بندی کنگره

رده‌بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

: حیدری شکیب، رضا، ۱۳۶۱-

: مبانی شناخت هنر و فن موزه و موزه‌داری / نگارش رضا حیدری شکیب،

الهام میرکمالی.

: تهران: یسطرون، ۱۳۹۳.

: ۱۲۸ص: مصور (رنگی)، جدول، نمودار-

: ۷-۵۲-۷۸۱۹-۹۶۴-۹۷۸

: فیا

: موزه‌داری

: موزه‌ها - ایران

: موزه‌ها

: موزه‌ها - مدیریت

: میرکمالی، الهام، ۱۳۶۱-

۱۳۹۳ ح/۹م/۱۳۹۳

: ۱۳۹۳

: ۸۸۷۹

نام کتاب: مبانی شناخت هنر و فن موزه و موزه‌داری

نام مؤلف: رضا حیدری شکیب و الهام میرکمالی

ناشر: نشر یسطرون

صفحه آرا: نرگس ریاحی

طراح جلد: الهام میرکمالی

تاریخ نشر: ۱۳۹۳

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

ISBN: 978-964-7819-52-7

شابک: ۷-۵۲-۷۸۱۹-۹۶۴-۹۷۸

نشانی: تهران خیابان لبافی نژاد، بین خیابان فخر رازی و خیابان دانشگاه، پلاک ۱۸۶.

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۱۵۰۰۲

فهرست مطالب

۷	سرآغاز
۵	مقدمه
۱۱	فصل اول: کلیات
۱۳	تعریف لغوی موزه
۱۳	تعریف جغرافیایی موزه
۱۴	تاریخچه موزه در جهان
۱۶	تاریخچه موزه در ایران
۲۰	ایکوم (ICOM)
۲۳	۲- سازمان‌های منطقه‌ای
۲۴	۳- نماینده کشوری- ملی
۲۴	۴- کمیته‌های بین‌المللی
۲۶	۵- سازمان‌های وابسته
۲۶	۶- شورای عمومی
۲۸	۷- کنگره عمومی
۲۹	۸- کمیته مشورتی
۳۱	۹- شورای اجرایی
۳۱	۱۰- دبیرخانه
۳۲	۱۱- مرکز اطلاع رسانی موزه‌های یونسکو- ایکوم
۳۲	۱۲- بنیاد ایکوم
۳۳	فصل دوم: بررسی مطالعات موزه‌داری
۳۵	موزه و زیبایی‌شناسی
۳۵	شناخت بنیان‌های زیبایی‌شناسی در موزه
۳۸	موزه و تأثیرگذاری آن در تولید و آموزش علم
۴۴	موزه و تأثیرگذاری آن بر رونق گردشگری و شناخت میراث فرهنگی
۴۹	چالش‌ها و جریانات جهانی
۵۱	موزه و مدیریت منابع/ سرمایه انسانی
۵۳	روابط عمومی و نقش آن در رونق و شناسایی در موزه‌ها

۵۶	وظایف موزه
۵۹	بررسی طرح مطالعاتی برای ایجاد موزه
۶۲	برنامه‌ریزی برای ایجاد موزه
۶۲	جایگاه موزه در طبقه‌بندی مقیاس موزه‌ها
۵۴	لزوم تأسیس موزه و اهداف موردنظر
۶۵	در صورت تغییر کاربری بنای تاریخی به موزه
۶۶	اطلاعات مربوط به اشیاء
۶۷	مخاطب مناسب موزه
۶۷	سناریو بازدید نمایشی آثار در موزه
۷۰	نحوه اطلاع‌رسانی به مخاطب
۷۸	بررسی و شناخت مخاطبان مدیریت بحران در موزه
۷۹	راهبردهای مدیریت بحران موزه
۸۰	راهبردهای حفاظت در موزه
۸۰	موارد پیشنهاد شده در مدیریت بحران موزه
۸۱	دما و عوامل جوی
۸۲	آفات و ریزاندام‌ها
۸۲	بررسی و شناسایی راهکارهای ممکن برای کاهش خسارت
۸۵	کارگاه‌های آموزشی برای مقابله با بحران
۸۷	فصل سوم: شناخت انواع موزه‌ها و مهم‌ترین موزه‌های ایران و جهان
۸۹	انواع موزه
۸۹	موزه دانشنامه‌ای
۹۰	موزه زندگی‌نامه‌ای
۹۰	موزه‌های تاریخی
۹۱	موزه‌های علمی
۹۲	موزه‌های تخصصی
۹۲	موزه‌های منطقه‌ای
۹۲	موزه‌های فضای آزاد
۹۳	بناهای تبدیل شده به موزه
۹۴	بناهایی که به عنوان موزه ساخته شده‌اند

۹۵	موزه‌های جدید
۹۷	معرفی مهم‌ترین موزه‌های ایران
۹۷	مجموعه کج گنستان
۹۷	خزانه جواهرات ملی
۹۸	گنجینه بانک ملی ایران
۹۹	موزه سکه - سکه سپه
۹۹	موزه مردم‌شناسی
۹۹	موزه فرش
۱۰۰	موزه صلح ایران
۱۰۰	باغ موزه قصر ایران
۱۰۱	موزه عبرت ایران
۱۰۱	کتابخانه و موزه ملی ملک
۱۰۱	باغ موزه هنر ایرانی
۱۰۲	موزه ارتباطات (پست و مخابرات)
۱۰۲	موزه سینمای ایران
۱۰۲	موزه ملی تاریخ علوم پزشکی ایران - تهران
۱۰۳	موزه‌های آستان قدس رضوی - خراسان رضوی
۱۰۳	موزه ایران باستان
۱۰۴	تماشگاه پول
۱۰۵	منابع و مأخذ
۱۰۷	منابع فارسی
۱۱۰	منابع انگلیسی
۱۱۱	پيوست: (فرم‌های استاندارد برای موزه و موزه‌داری)

سر آواز

سپاس برد توانا را که سرچشمه زیبایی است و انسان را سزاوار آفریدن زیبایی دانست. یکی از زیبایی‌های خلق شده توسط انسان، هنر و صنایع دستی می‌باشد که در عصرها گذشته جایگاه خشن تمدن و میراث فرهنگی کشور ایران گردیده است. موزه به عنوان نگهبان و مدار این مهم، بحق جایگاه ویژه‌ای در شناساندن این زیبایی به جهانیان داشته است. موزه این تمام نمای مفاهیم نمادین، اعتقادی، فرهنگی در طول تاریخ حضور خود در عرصه نمایشی ایران است. از همان آغاز، بشر به فکر شناساندن هنر و تمدن خود به دیگران بوده و سرره یکی از راه‌های عرضه به دیگران بوده و هست. آنچه در این هنر و فن اثر دیگر عوامل، مهمی نماید، مبانی و اصول موزه داری است. شیوه ارائه آثار در موزه‌ها باعث شده است تا شیاهنر و صنایع دستی، به دیگر بار آفریده شوند و تمدنی کهن را باز آفرینی کنند. بدین تبدیل هیچ پژوهش و پژوهشگری قادر نیست در یک و حتی چندین جلد حق مطلب را درباره سر فن موزه و موزه داری ادا کند. کتاب حاضر تحت عنوان "مبانی شناخت هنر و فن به نام موزه داری" پژوهشی است که به همت انتشارات یسطرون به زیور طبع آراسته می‌گردد و در زمانی ارائه می‌گردد که کمبود منابع آموزشی در این رشته تحصیلی احساس می‌گردد. این کتاب با نگاهی ژرف نگر سعی در بررسی مطالعات موزه داری دارد، باشد که این تلاش اندک بتواند دین خود را نسبت به این هنر از دیدگاه آکادمیک ادا کرده و زکات علم-مان را پرداخته باشیم.

سر بلند باشید
رضا حیدری شکیب
الهام میر کمالی

مقدمه

مجموعه‌های تاریخی، فرهنگی و موزه‌ها همچون شناسنامه، نشانگر هویت تاریخی و ملی انسان‌هاست. که فقدان آنها بر قابل جبران است. موزه‌ها و آثار فرهنگی و تاریخی تنها برای بازدید و گذران اوقات فراغت و آموزش کاربرد ندارند بلکه این گونه اماکن، محل مناسبی هستند برای حفاظت، حراست علمی از نفایس بی‌بدیل هنری و اسناد، مدارک و اشیای علمی و فرهنگی که به‌همه این دریافت‌های بازمانده از پیشینیان و نیاکان ماست که بر اثر مراقبت آنان، امروز، در دسترس آیندگان قرار گرفته‌اند. موزه نهادی است که به مراقبت و حفظ مجموعه‌ای از مصنوعات، اشیاء دیگر که از اهمیت علمی، هنری، فرهنگی، تاریخی برخوردار بوده و آن‌ها را برای نگاهل عمومی از طریق نمایشگاه که ممکن است دائم و یا موقت باشد در دسترس قرار می‌دهد. موزه‌خانه‌های فرهنگ و تمدن انسانی و رازگشای گذشته‌ی آن هستند و دور عین حال تصویری کمابیش روشن از هویت کنونی ما ارائه می‌دهند، تاکنون هیچ تعریف تئوری جامعی برای این که مشخص کند که موزه چگونه مکانی است، ابراز نگردیده است، البته این بدان معنا نیست که هیچ درک صحیحی از اینکه، موزه چیست وجود نداشته باشد زیرا موزه‌هایی که ساخته شده‌اند و طرح‌هایی که بوسیله طراحان مختلف عرضه گشته‌اند هر

کدام خود گویای این مطلب است که موزه بدون تعریف خاصی بتواند بطور جامع درمورد کلیه موزه‌ها صادق باشد و هر موزه‌ای شکل خاص خود را یافته و در دسترس عموم قرار گیرد. با توجه به آنچه ذکر گردید این پژوهش به بررسی مبانی موزه و موزه‌داری که هتری جهانی، اما مهجور است می‌پردازد. این پژوهش از سه فصل که عبارتند از کلیات که شامل تعریف و تاریخچه موزه و بررسی و شناخت اساسنامه ای‌کوم می‌باشد، فصل دوم که در برگیرنده بررسی زیبایی‌شناسی در موزه، بررسی نقش آموزشی موزه، ارتباط موزه و گردشگری، مدیریت نیروی انسانی، نقش روابط عمومی در توسعه و رونق موزه و هم‌تراز مبحث فن‌شناسی موزه می‌باشد که مطالعات موزه نام دارد که خود شامل اهداف موزه، طرح محتوایی، مدیریت بحران و اقداماتی که برای یک موزه‌دار لازم است را در بر می‌گیرد و در آخر، در فصل سوم به بررسی انواع موزه‌ها طبقه‌بندی و جایگاه و معرفی هم‌زمان موزه‌های ایران می‌پردازد.